

izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravni prostori
3657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
3657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXVII. Cena lista je \$4.00. Chicago, Ill., ponedeljek, 8. januarja (January 8), 1934. Subscription \$6.00 Yearly. STEV.—NUMBER 5

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Komentarji

Ustoličen je srebra — "New deal" bo permanenten

Predsednik Roosevelt se je pred kratkim odločil za vladno kupovanje domačega srebra po devetnajst centov višji ceni za unco kakor je na trgu. Odlok se glasi, da vlada nakupi letno 24.421.410 unco čistega srebra in polovico tega srebra skuje v dolarje, ki jih vrne prodajalcem srebra, drugo polovico pa obdrži v svoji zakladnici.

To imenujejo "remonetizacija" ali podenarjenje srebra. Med ljudstvo pride več srebrnih dolarjev in tuje dežele, ki imajo srebrno valuto (Mehika, Kitajska itd.), dobe priložnost za povečanje svojih naročil ameriškega blaga.

Na dnu vsega tega je — kontrolirana inflacija. Več denarja, da bo možno kupiti več blaga po višjih cenah, ker bo denar manj vreden.

Za ameriške delavce v splošnem je to brez kakga važnega pomena. Direktno korist od nakupovanja srebra bodo imeli le lastniki srebrnih rudnikov na Zapadu in morda njihovi delavci, če se bodo znali potegniti za višje mezde.

Kakor poročajo iz New Yorka, je Roosevelt to potezo s srebrom naredil na pritisk desetih senatorjev iz zapadnih držav, ki so goreči inflacionisti. S tem jih je potolažil, da bodo mirovali nekaj časa. Zmirom je treba nekoga "tolaziti" na ta ali oni način — kakor razvajene otročarje s cukrčki...

Zadnji teden se je 73. kongres sešel v rednem zasedanju in Roosevelt je izjavil v svoji poslanici pred kongresniki in senatorji, da njegov "new deal" ni časna odprava, temveč je stalna naredba, ki ostane trajna. Stare metode ameriškega gospodarstva se ne vrnejo več in v privatni kapitalisti se mora privaditi NRA in vladnemu nadzoru privatnega businessa.

Kapitalističnim Burboncem je bila ta izjava curek ledene vode na hrbet. Saj jim je Roosevelt povedal pred desetiimi meseci, da je njegovo eksperimentiranje le začasna pomena in zakon Nire je bil sprejet le za dve leti. Zdaj pa je Roosevelt spoznal, da nazaj ne more več! Ameriški privatni kapitalizem je tako zavožen, da sam ne more nikdar več hoditi! Vlada ga mora voditi za roko kakor otroka!

Burbonci bodo seveda silili nazaj, kajti nihče jih ne prepriča, da niso v pravem. Letos v jeseni bodo volitve za novi kongres in takrat pride zanimiv konflikt, v katerem bo odmeval krik Burboncev: "Nazaj k ustavi!" Boj okoli stare in častitljive ustave bo glavna prikažen letos in pri prihodnjih predsedniških volitvah. Stara ustava bo tisti dim, s katerim zakrijejo svoje sebične interese.

Ameriški delavci morajo priznati dejstvo, da ameriška ekonomija prehaja v dobo državnega kapitalizma. Vladno nadzorovanje financ in industrij je prvi korak v to dobo. S tem dejstvom se je treba sprijazniti, čeprav je zelo trpko. Kajti nadzorovani kapitalizem pomeni mnogo več brc za delavce kakor za nadzorovane kapitaliste. Toda to je le prehodna doba; koliko časa bo trajala, ne ve nihče.

Če bo ameriško delavstvo pametno, lahko poskrbi, da bo ta prehodna doba državnega kapitalizma čim krajša in manj boleča zanj. Če mora koga boleti — naj boli kapitaliste! Delavci lahko dosežejo to, če se v splošnem in močno organizirajo ne le strokovno, temveč tudi politično, tako da bodo sami zastopani v kongresu in bodo oni nadzorovali kapitalizem.

MILWAUKEE PRICNE Z OBČINSKIM SOCIALIZMOM

Mesto bo pričelo graditi razne občinske projekte. "Nestranskarjem" upado srce in so glasovali za proračun

Milwaukee. — (FP) — Dasi ima mesto Milwaukee že 17 let socialističnega župana, ves ta čas pa nesocialistično večino v zbornici, je bil šele sedaj storjen prvi korak k municipalnemu socializmu.

Po hudi in daljši bitki je namreč zbornica sprejela socialistični program za razne občinske projekte in dovolila \$28.600.000 za namen. "Nestranskarji" — republikanci in demokrati — so ta program sicer močno kritizirali in ga nazivali za "boljševizem", vendar so pa le trije aldermani imeli korajžje, da so glasovali proti.

Ta program vključuje postavitev občinske elektrarne, ki bo stala \$16.000.000, šest milijonov je namenjenih za stanovanjski projekt, \$4.600.000 za filtracijsko tovarno in tri milijone za "razne javne naprave." Mesto bo pričelo s tem programom, če bo dobilo denar od zvezne vlade, kar administracija upa, da se zgodi.

Med "razne javne naprave" je vključena v prvi vrsti občinska mlekarna, projekt, za katerega se župan Hoan najbolj ogreva. On smatra, da je distribucija mleka tako važna stvar, da bi morala biti v rokah občine, ne pa predmet privatnega profita.

Hoanov, oziroma socialistični načrt, je indorsiral tudi A. H. Christman, direktor zadružnega Milk Poola v Wisconsinu, ki je posvaril farmerje, naj ne nasedejo farmarskemu trustu, ki bo zagljal velik krik in potrošil mnogo denarja proti poskusu za občinsko distribucijo mleka.

Mlekarstva slavka

Chicago v nevarnosti pomanjkanja mleka

Chicago, 7. jan. — Pure Milk Association, organizacija mlekarških farmerjev v okolici Chicaga, je včeraj oklicala štrajk in postavila piketne straže na vseh cestah in železnih kolodajih, ki vodijo v mesto. Bilo je mnogo spopadov in na tisoče kvortov mleka razlitalo po tleh. Organizacija, katere ima 18.000 članov, ki zalagajo čikaške mlekarne z mlekom in smetano, je naznanila danes jutraj, da jutri ne bo niti posode z mlekom dostavljene v mesto. Farmerji zahtevajo višje cene. Federalna vlada posreduje.

Bomba v jugoslovanskem konzulatu v Celovcu

Celovec, Avstrija, 6. jan. — Na vrtu tukajšnjega jugoslovanskega konzulata se je v noči od četrtka na petek razstrelila bomba, ki je nekoliko poškodovala poslopje in sesula okenske šipe v sosesčini. Policija domneva, da so bombo položili avstrijski fašisti iz maščevanja, ko so čitali v dunajskih listih, da je Hitler obljubil Koroško Jugoslaviji, če mu bo pomagala pri anektaciji Avstrije.

Goering noče izpustiti trojice oproščenih Bolgarov

Berlin, 6. jan. — Trije bolgarski komunisti, ki so bili obtoženi požiga zbornične palače in oproščeni v Lipakem, so se vedno v zaporu. Minister propagande Goebels je pripravljen izpustiti trojico, toda minister Goering, ki silno sovraži komuniste, je odgovoren za nadaljnji zapor Bolgarov. Sovjetska vlada je že naprosila Nemčijo, naj trojico pošlje v Rusijo. Tudi Čehoslovakija in Francija sta pripravljeni sprejeti oproščene Bolgare.

Illinoiski rudarji bodo glasovali

Federalni pokrajinski delavski odbor odredil prvo glasovanje za poskušajo

Chicago. — Dr. John A. Lapp, predsednik federalnega pokrajinskega delavskega odbora, je v petek odredil glasovanje rudarjev, ki so upošleni v premogovniku Mark v okraju Putnam. Glasovanje, ki se vrši 17. januarja pod nadzorstvom pokrajinskega odbora, ima pokazati, katera od dveh tekmujočih rudarskih unij — Progresivna ali UMW — je v večini. Vseh rudarjev v omenjenem rovu je okrog 450.

Glasovanje se bo najbrž nadaljevalo v ostalih petnajstih premogovnikih, v katerih se dve uniji tepeta za priznanje. Unija, ki dobi večino, bo potem priznana v illinoiskem distriktu. Člani Progresivne unije upajo, da zmago na vsej črti, če bodo volitve s štetjem glasov vred poštele.

140 rudarjev našlo smrt v češkem premogovniku

Druga eksplozija ustavila reševalno delo

Duchcov, Čehoslovakija, 6. jan. — Druga razstrelba plinov v globočinah premogovnika Nelson III., ki se je pripetila včeraj, je docela ustavila iskanje mrličev, žrtev prve eksplozije pred dvema dnevy. Najmanjšega upanja ni več, da je kateri izmed 140 rudarjev, ki so ostali pod zemljo, še živ.

Vseh rudarjev na delu je bilo 144. Od teh so se rešili le štirje. Doslej so prinesli na površje enajst trupel.

Škof ne mara Coughlina

Manitowoc, Wis. — Katoliški škof Paul P. Rhode v Green Bayju je pokaral Thomasa Kadowa, predsednika tukajšnjega katoliškega mladinskega kluba sv. Alojzija, ki je povabil semkaj detroitskega radijskega župnika Chas. E. Coughlina brez njegovega (škofovega) dovoljenja. Škof Rhode je dejal, da Coughlin ne sme govoriti v njegovi škofiji, če mu on ne dovoli.

Vsi prebivalci okraja zahtevajo delo od CWA

Maryville, Tenn. — Tukajšnji okrajni uradniki CWA so obvestili državno direkcijo, naj prevzame vodstvo za civilna dela v okraju, kajti oni odstopajo. Okrajna CWA ima na razpolago le 800 del, dočim vsi prebivalci okraja zahtevajo delo. Ker se nočejo zameriti prebivalstvu, so rajši resignirali.

Prvi sterilizacijski odlok v Nemčiji

Berlin, 6. jan. — Higijensko sodišče v Goerlitzu je včeraj dalo prvi odlok za steriliziranje 54-letnega Georga Puegnerja, delavca, ki je bil spoznan krivega posilstva mladoletne deklice Puegner je tudi obsojen na leto dni zapora.

RUDARJI POTISNjeni Z DEŽJA POD KAP

Vse sporne zadeve bodo reševali pokrajinski sveti premogovne industrije in ne Labor Board. — Nove komplikacije na antracitu

Washington. — (FP) — Narodni delavski odbor si je umil roke in potisnil vse sporne zadeve rudarjev v področje pokrajinskih odborov premogovne industrije, ki so bili kreirani s pravilnikom. Pridržal si je le zadevo "kaptivnih" rogov, kjer je vprašanje unionizma še vedno nerešeno.

Ta odlok se tiče industrije mehkega premoga, na trdem ali antracitnem premogovnem polju pa je situacija še slabša. Zadnji tork so se tamkajšnji rudarji zopet sestali na zborovanju, da podvzamejo nadaljnjo akcijo proti operatorjem in voditeljem UMW.

Zadnjo stavko nove unije antracitnih rudarjev je končal vladni delavski odbor z obljubo, da bodo rudarji prišli do svojih pravic čimprej mogoče. V okrožje je bila poslana preiskovalna komisija, ki je že predložila svoje poročilo delavskemu odboru, slednji pa se je navdušil za novo — preiskavo! Delavski odbor, v katerem sta tudi John L. Lewis in William Green, očitno noče ničesar storiti, ampak skuša z zavlačevanjem ubiti upornost rudarjev.

Glede rudarjev na mehkem premogovnem polju pa pomeni odlok delavskega odbora, da so bili potisnjeni iz dežja pod kap, kar je sicer v smislu pravilnika, ne pa v interesu rudarjev. Pred narodnim odborom so njihove pritožbe dobile vsaj široko publiteto, pri pokrajinskih odborih pa niti tega ne bo.

Najslabše, pri tem pa je, da se bo reševanje spornih zadev v teh odborih zavlačevalo čim dalj mogoče, tudi v celo večnost. Vsaj to je razvidno v vzhodnem distriktu, imenovanem Northern Appalachian, kjer je bil odbor sestavljen že sredi novembra, ni pa imel še nobenega sestanka. In tudi če bi ga imel, to še ne pomeni, da bi bile vse rudarske pritožbe ali pa sploh katere rešene, ker so pokrajinski odbori le prva inštanca.

Ko so zadnji teden prišli zastopniki unije pred vladni delavski odbor radi zadeve rudarjev pri Bethlehem Mines korporaciji, kjer so še vedno na stavki, je bila njih zadeva porinjena pokrajinskemu odboru za vzhodni premogovni distrikt. Slična procedura velja za vsjo industrijo, kar pomeni, da bodo morali rudarji insistirati na hitro reševanje sporov ali pa se poslužiti stavke, ne glede kaj gravi pravilnik.

Rumunska vlada napovedala vojno fašistom

Bukarešta, 6. jan. — Nova rumunska vlada, katero vodi George Tartarescu, je odredila ostro kampanjo proti fašističnim organizacijam v Rumuniji. Agitacija proti židom je označena za veleizdajstvo.

S korupcijo poskušajo na vseh koncih in krajih

Velik finančni škandal na Francoskem

Ruski imigrant potegnil Francoze za 40 milijonov dolarjev in pobegnil. Ministri zapleteni

Pariz, 6. jan. — Pariška zastavnica Credit Municipale, katero je vodil ruski imigrant Aleksander Staviški in ki je bila pod nadzorstvom države, je skrahirala in izguba znaša čez 40 milijonov dolarjev. Staviški je izginil neznano kam. Domneva se, da je pobegnil v Južno Ameriko in odnesel s seboj najmanj dva milijona frankov ukradenega denarja. Vlada je izdala za njim tirnico, toda prepoznano. Upravitelj zastavnice Gustave Tlasier je bil aretiran.

V to afero, ki je največji finančni škandal v zgodovini moderne Francije, je zapletena dolga vrsta odličnih oseb in med temi so tudi nekateri ministri v sedanjih vladi. V zbornici se pripravlja drastična preiskava, ki bo morda imela dalekosežne politične posledice.

Propadla zastavnica je bila centrala, ki je imela 21 podružnic. Kakor je zdaj prišlo na dan, je Staviški vse boljše zastavljene dragulje in druge dragocene stvari vnovčil in denar spravil. Staviški je tudi izdal za ogromno vsoto dolžnic in skupiček pobasal. Sam pa tega ni mogel delati in zdaj iščejo njegove sokrvice.

Mesto Akron postalo unijska trdnjava

Nad 40.000 delavcev je v unijah; pred "novim dealom" jih je bilo le pet tisoč

Akron, O. — (FP) — To openšparksko mesto in center kavčarske industrije se je v razmeroma kratkem času prelevilo v eno najmočnejših unijskih trdnjav. Lansko pomlad so unije štejele borih pet tisoč članov, sedaj pa je v njih nad 40.000 delavcev.

Ta unionizem je še mlad; čaka ga še krst. Vendar pa je tako impresiven in openšparji bi imeli večje boje predno bi ga mogli zatreti. Rubber Workers unija ima 20.000 članov in je najjačja delavska organizacija. Unije so nastale tudi po drugih tovarnah. Organizirali so se tudi transportni delavci — 95% avtnih voznikov je že v uniji, kar vključuje vse industrije in trgovino.

Naciji v konfliktu s katoliško duhovščino

Berlin, 6. jan. — V Stuttgartu sta bila včeraj aretirana dva katoliška duhovna in poslana v koncentracijsko taborišče. Oba sta bila obtožena, da delujeta "proti državi." Eden teh duhovnov je izvršil "protidržavni prestop" s tem, ker je bral mašo zadušnico za šestimi komunisti, ki so bili obglavljeni.

Privatni podjetniki v zvezi s korumpiranimi politiki izkoriščajo federalne fondе, ki so v prvi vrsti namenjeni za uposlovanje brezposelnih delavcev

Chicago. — Illinoiski direktor CWA (administracija za civilna dela) ima vsak dan opraviti s pritožbami, ki cikajo na korupcijo v mnogih krajih, kjer občine in okraji oddajajo javna dela na račun federalne vlade s namenom, da uposloji brezposelne delavce. Premnogim privatnim interesom se cede sline po "lepih zaslužkih", ki jih nudijo javna dela in — izkušnja je prevelika.

Direktor Chase je pred nekaj dnevi pozval predse odgovorne osebe čikaškega šolskega odbora, naj pojasnijo, kaj je resnice na pritožbah, da politični magnati, ki vodijo šolstvo, prezirajo federalne določbe in sklepajo pogodbe za dobavo materiala, ki se rabi pri popraviljanju šolskih poslopij, kar na svojo pest. Delo na šolskih poslopjih vodi CWA na račun federalne vlade, katere je določila, da za "na javna dela, ki jih oňa financira, mora biti material nabavljen po najnižjih ponudbah. Čikaški šolski odbor je pa obdolžen, da je nabavljal material od favoriziranih podjetnikov — najbrž od krvnih in političnih sorodnikov — in plačal zanj 30 do 60 odstotkov več kot bi bilo izdano, če bi bil material kupljen od ponudnikov z najnižjimi cenami.

Kakor poročajo, niso prizadeti uradniki še dali nobenih zanesljivih pojasnil in direktor je zagrozil, da bo ustavljeno vse delo na šolah, dokler ne dobi potrebnih informacij. To pomeni, da bodo delavci, ki so bili pravkar upošleni, izgubili delo zaradi požrešnosti prizadetih uradnikov. Šolska uprava je v pretečenem letu odslavila na tisoče učiteljev in učiteljic, ostalim pa znižala plače pod pretvezo, da ni denarja, toda za "graft" je dovolj denarja.

Neka pritožba se glasi, da je popravilo in prenovitev poslopja srednje šole Wendell Phillips zaračunana \$26.000 dražje kot je pa bila prvotna ponudba.

Preiskava je v teku glede 27 kontraktov, ki jih je šolski odbor sklenil s raznimi favoriziranimi firmami za nakup materiala.

Afero v Bradleyju, kjer so lokalni uradniki, ki vodijo gradnjo odvodnega kanala na račun federalne vlade, uposloili svoje družine pri tem delu in organizirali svoje kompanije za nabavo gradbenega materiala, so — kakor vse kaže — srečno potlačili. Prizadeti uradniki so dokazali, da je "vse v redu," toda državna direkcija jim je kljub temu odvzela nadaljnje vodstvo omenjenega dela.

Amerika uposlila največ brezposelnih

Tako poroča mednarodni urad dela v Zenevi

Zeneva, 6. jan. — Mednarodni urad dela Lige narodov poroča danes, da so Združene države na prvem mestu glede uposlovanja brezposelnih delavcev. Amerika je uposlila največ brezposelnih v letu 1933. Padanje brezposelnosti v raznih deželah se pomiluje po sledečem redu: Združene države, Kanada, Čile, Nemčija, Anglija, Ogrska, Avstralija, Belgija, Finska, Jugoslavija, Rumunija, Danska in Irska.

Izgredi v Franciji: osem policajev ranjenih

Calais, Francija, 6. jan. — V izgredih v tem mestu, pri katerih je bilo čez tisoč brezposelnih delavcev udeleženih, je bilo osem policajev ranjenih.

Trik usode! — bi rekel idealist, če bi videl gornjo krušno linijo na vzhodni strani New Yorka. Linija se je vlekla mimo teatra, v katerem so igrali dramo "Design for Living"...

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNICE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Narodnina: za Zdržbene države (levo Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Cincin \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za London \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cincin \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Črna oglasa po dogovoru. — Skupaj se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-49 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v objavi, na primer (Dec. 31, 1933), poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Popolniti jo pravilno, da se vam list ne ustavi.

Domač drobiž

Novi grobovi

Torrington, Conn. — Tu je umrl Jože Skulj, star 56 let in doma iz Brankovega pri Velikih Laščah. V Ameriki je bil 26 let in v New Yorku zapuščena enega brata.

Cleveland. — V bolnišnici je umrl Martin Skrbina, vdovec, star 69 let in doma z Brega pri Krškem. V Ameriki je bil 41 let. — Dalje je umrla Mary Intihar, roj. Popit, stara 50 let in doma iz Otave pri Cerknici. V Ameriki je bila 32 let in tu zapuščena moža, tri sinove in tri hčere. — Umrl je Fr. Peterlin, star 61 let in doma iz Velikih Poljan pri Ribnici. V Ameriki je bil 37 let in tu zapuščena žena, osem otrok in brata.

Dillonvale, O. — Tu je umrl Frank Komat, po domače Vršnjak, star 57 let in doma iz Velike Loke pri St. Lovrencu. V Ameriki je bil 30 let in v Clevelandu zapuščena hčer, v stari domovini pa žena, sina in dve hčeri.

Milwaukee. — Zadnji teden je umrl po dolgi bolezni Louis Gorjup, star 61 let in doma iz Gmanjcev pri Novem mestu. Bil je star naseljenec in v starem kraju zapuščena žena in več otrok.

Umrl na cesti

Cleveland. — Avgust Hruška se je na starega leta zvečer napotil iz hiše na obisk svojih prijateljev, pred hišo se je pa zgrudil mrtev. Pokojnik je bil Hrvat star 43 let in vdovec.

Našli nezvestnega

Cleveland. — Krojač Louis Kozuh je bil zadnji teden najden, ko je ležal v nezvesti na tleh svoje delavnice. Znamenja so bila, da je več dni tam ležal in nihče ni vedel zanj. Policija ga je odpeljala v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je nevarno bolan.

Umrl v starem kraju

Cleveland. — Frank Mikše je prejel vest, da je v Cerknici umrl njegov oče Janez Mikše, po domače Drašler, v starosti 78 let.

Baltic, Mich. — Peter Pavhar je dobil vest, da je v Loku pri Mengau na Gorenjskem umrl njegov brat Frank Pavhar, star 44 let. Bil je 26 let v Ameriki in v staro domovino se je vrnil pred šestimi meseci iskat zdravja, ko mu je SNPJ izplačala odpravnino, toda namesto zdravja je našel tamkaj smrt. Na lastno željo je bil pokopan v očetovem grobu. V starem kraju zapuščena 84-letna mater in dve sestrji, v Ameriki pa enega brata.

Rojak ponesrečen

Milwaukee. — Louis Novak, brat znanega Fr. Novaka, je pred kratkim padel na z ledom pokrtili ulici tako neurečno, da si je zlomil levo nogo v členku. Odpeljali so ga v okrajno bolnišnico, kjer je ostal pet dni in od tedaj je v domači zdravniški oskrbi.

Požarna nesreča

Milwaukee. — Rojaku Mihaelu Kočarju v Cedar Hedgeju, v okolici South Milwaukeeja, je pred nekaj dnevi zgorela hiša de tal z vso opremo vred — največ po krivdi dveh požarnih bramb v zanikrni okolici, ki nista hoteli iti gasiti, pač pa sta se pripravili radi področja — v čigavo področje spada ogenj. Požar pa ni čakal na "rešitev vprašanja" in gašil ni nihče. Uničeno hišo, ki je imela devet sob, je Kočar kupil pred poldrugim letom za \$8500 in na njej je še \$4000 dolga. Nesrečna družina se je začasno preselila v West Allis.

Plebiscit za Posarje

Nemci niso več gotovi svoje zmage, zato predlagajo drugačno rešitev posarskega vprašanja

Neprestane zahteve po vrnitvi vseh pokrajin, ki so bile Nemčiji odvzete z versailleskim mirom, je kancelar Hitler nedavno osredotočil na točko, kjer je bilo pričakovati najmanjšega odpora in kjer po nemški sodbi stvari itak stoji tako, da bo to ozemlje prihodnje leto samo po sebi pripadlo Nemčiji. Gre za Saarsko ozemlje, kjer bi se prihodnje leto imelo vršiti ljudsko glasovanje, ki naj odloči, da-li se vrne deželica k Nemčiji ali pa preide izpod uprave Društva narodov v francosko skupnost. Na prvi pogled se zdi čudna ta nemška neučakanost, ki veleva nemški politiki, da razbija odprte duri in da troši energijo za zadevo, ki še ni aktualna in ki se bo po vsej priliki rešila v prid Nemčije. Toda pomisliti moramo, da mora novi režim v Nemčiji ljudstvu že vendar enkrat pokazati uspehe svojega upora proti mirovni pogodbi, da tako vsaj na videz nekako izpolni dano obljubo. Ako bi Francija privolila v likvidacijo saarske zadeve v prilog Nemčije že danes, bi ji Nemci to morda šteli v dobro, verjetneje pa je, da bi smatrali to kot slabost, gotovo pa bi razglasili novi arrangement kot prvi umik s temelja mirovne pogodbe in bi ob tem preudicu z večjim pogumom zahtevali popolno revizijo.

Beseda plebiscit nas navdaja z grenkobo, osobito ker vidimo pri tem dvojno mero, kako so na mirovni konferenci operirali a to institucijo. Nam in Poljakom so ga predpisali neposredno po zaključitvi miru, Francozom pa so za to določili rok dolgih petnajst let. Nam in Poljakom bi tak odlok pomagal v toliko, da bi se v tem razdobju slovanski življenj osvobodili predsodkov o nadmočnosti nemške kulture in gospodarstva ter bi tako Koroška, kakor pruska Mazurska bili pridruženi državi, kamor po narodnosti spadata. Francozom pa dolgi odlog ni mogel prinesiti zaželjene koristi.

Francija je zahtevala to ozemlje zase iz zgodovinskih in gospodarskih razlogov. Dobra tretjina tega ozemlja je nekoč že spadala k Franciji in zanj so se francoski državniki tudi močno potegovali, ko so l. 1814, po padcu Napoleona Saarsko ozemlje označili kot del francoskih tal, spadajočih med francoske minimalne zahteve. Vendar je bil ta košček zemlje, kjer danes živi okoli trideset milijonov pretežno nemških prebivalcev, prideljen Nemčiji. Ostal je tam sto let in v teku tega časa je popolnoma izgubil značaj francoske pokrajine. Kot gospodarski razlog so Francozi navajali potrebo Saarskega ozemlja zaradi ogromnega opustošenja industrijskih, zlasti premogovnih revirjev severne Francije. Ozemlje bi jim bilo nekaka odškodnina za ta opustošenje.

Anglosasi so se odločno uprli francoskim zahtevam. Zaman je Clemenceau naglašal, s kakim navdušenjem je saarsko prebivalstvo sprejelo francosko vojsko, Američani in Angleži so se trdovrjno zapirali vsake-mu razlogu. Zaradi tega je bilo delo mirovne konference celo

ogroženo in Francija je svojo zahtevo izpremenila. Zadovoljila se je s samostojno saarsko državo, spojeno s Francijo v carinski uniji. Wilson tudi na to ni hotel pristati, tako da se je z veliko težavo dosegel kompromis, po katerem je prišla deželica pod upravo Ženeve, Franciji pa so bili prisojeni vsi premogovniki. O končni usodi dežele bi moralo odločiti ljudsko glasovanje, t. j. za pripadnost k Franciji, k Nemčiji ali za samostojno državnost. Ako bi deželica pripadla Nemčiji, ima slednja pravico odkupiti od Francije premogovnike. Tak je danes dejanski stan, ki bi ga Nemčija rada likvidirala predčasno in iz tega izbila kolikor mogoče koristi, kakor glede izrabljanja arrangementa v svoji borbi za revizijo.

Pri presoji izgledov bodočega plebiscita je treba vzeti v poštev, da ima Posarje danes 787,000 prebivalcev in da je bilo od teh po francoskih podatkih ob zaključku miru kakih 150,000 Francozov. Čeprav se je število Francozov v preteklih 14 letih povečalo, vendar ni misliti, da bi se bilo razmerje v narodnostnem pogledu bistveno izpremenilo. Nastopil pa je neki drugi zelo važen moment. Saarsko delavstvo je po veliki večini marksistično in bi pri plebiscitu lahko glasovalo, če že ne naravnost za Francijo, pa vsaj za samostojno državnost. Tretje carstvo po vsej priliki le ni tak raj, da bi nemško delavstvo sililo vanj. To je berlinskimi mogočnikom dalo misliti, zato so svojo propagando močno ojačili, obenem pa skušali z zunanjo politično ofenzivo spraviti s sveta neljubo vprašanje. Meščansko prebivalstvo Saarske je ključastemu križu zagotovljeno, delavstvo pa bi znalo povzročiti neljubo presenečenje. Tako bi narodni socializem odbil od sebe nemško pokrajino, ki je dolga desetletja čakala, da napoči čas plebiscita in z njim združitvijo z Nemčijo.

Francija iz teh razlogov svoje pozicije ne smatra za tako obupno, kakor je v resnici bila že nedavno, zato ji nemški predlog ni všeč. Predlog sam pa razkriva veliko bojazen hitlerjevecev, da bi v izpremenjenih prilikah Nemčija ravno zaradi svoje notranje politike izgubila bogato in cvetočo pokrajino in to še na temelju ljudskega glasovanja. Ako to pomislimo, nam bo jasno, zakaj je Hitler predčasno načel saarsko vprašanje.

Kongres sprejel prvi zakon: davek na pijačo

Dva dolarja od galone žgane pijače in pet dolarjev od soda piva

Washington, D. C. — Nižja kongresna zbornica je v petek sprejela prvi zakon v tem zasedanju, in sicer davek na pijačo. Davek na vse žgane pijače je določen na dva dolarja od galone. Vina, ki imajo čez 24% alkohola, bodo tudi vključena med žgane pijače in podvržena temu davku.

Zakon določa, da vse žgane pijače v steklenicah, ki se prodajajo na drobno, morajo imeti federalni kolek v znak, da je bil davek plačan; dalje morajo ime-

—Federal Pictures.

Žrtvi deportacijske manije, John Hampshire in njegova žena. John je bil deportiran iz Kanade v Združene države, žena pa mora ostati v Kanadi. Edin prostor, kjer se lahko snideta, je na ladji med Kanado in Ameriko.

ti prepleljen listek z natančno razlago, iz česa obstoji pijača.

Davek na žganje ima prinesiti vladno letno okrog 300 milijonov dolarjev. Od piva bo treba plačati pet dolarjev zveznega davka na vsak sod, kar prinese nadaljnjih 160 milijonov, od vina pa 10c do 40c od galone. Vse davek od alkoholnih pijač je preračunan na približno pol milijarde dolarjev letno.

Med debato o tem davku so bile burne demonstracije proti Franciji. Nekateri kongresniki so zahtevali, da se na vso pijačo, ki bo importirana iz Francije, naloži izredno visoka carina ali pa se francoska pijača sploh izključi, dokler Francija ne plača zapadlih obrokov dolga in obresti v Ameriki. Vsi ti predlogi so propadli.

Propir glede salunov končan s kompromisom

Illinoiski governor in čikaški župan sta se zedinila glede "kontrol"

Springfield, Ill. — Srdita vojna med governorjem Hornerjem in čikaškim županom Kellyjem glede vprašanja, če ostanejo saluni ali ne, je bila zaključena zadnji četrtki zvečer s kompromisom. Kompromis se glasi, da saluni ostanejo, toda pri baru ne sme nihče stati in piti. Bar mora služiti le za točitev pijače, pivo pa morajo sedeti pri mizah in tamkaj piti.

Druga točka kompromisa je, da čikaški okraj dobi svojo posebno kontrolno komisijo, ki bo odločala, kdo dobi licenco za prodajanje alkoholne pijače; vse drugo bo odločala redna državna komisija. Državni senat je to odobrili, glasovati pa mora še nižja zbornica.

Med tem, ko so junaški bojevniki lečili svoje težke rane s kompromisi, je prišel od predsednika Roosevelta apel, naj državna zbornica odpravi salune kakor se glasi demokratska platforma. Rooseveltov apel bodo najbrž ignorirali.

Živahno gibanje delavsiva v Philadelphiji

Sijajna zmaga pekarstih delavcev. Avtni izvoščki v novi stavkovni paradi. Stavka trgovskih nameštencev. Odmevi splošne stavke voznikov

Philadelphia. — (FP) — V nobenem mestu ni delavstvo tako živahno kakor je tukaj v zadnjih tednih. Stavke, shodi, poulične demonstracije, spopadi s policijo in skebi se vrše drug za drugim in na zelo široki fronti. Sploh je v tem velenem mestu težko slediti vsem delavskim bojem, ker so tako kompleksi in številni. Neizbežen pa je vtis, da se vse organizira in bori za boljše košček kruha ali "novega dela."

Generalna stavka voznikov, ki sicer ni bila stoodstotna, vendar pa je tri dni paralizirala ves promet, je največ prinesla pekarstkim delavcem. Peki in razvažalci kruha so dobili zvišanje plač za 8% in 44-urni tednik z \$28 minimalne plače. To je bila nekakšna podkupnina s strani delavskega odbora, ki se je zavzel za njih zadevo takoj po izbruhu splošne stavke. Z njo je pekarske delavce pridobil, da so se po dveh dneh vrnili na delo.

Sploh se je generalna stavka zaključila v precej veliki anarhiji: tisti vozniki, ki so zastavljali le iz simpatij do avtnih izvoščkov, so se vrnili na delo, drugi, ki so imeli svoje zahteve, pa so ostali na stavki izvemši pekovi, ki so dobili skoraj vse, kar so zahtevali — 10% zvišanje in 42-urni tednik.

Vrnili se niso na primer razvažalci mleka, ki večinoma še stavkajo. V zadnjih par dneh so se sicer podale manjše mlekarne, velike pa so le obljubile, da bodo vzele na delo vse stavarke, kar pa delavci ni zadovoljilo. Oni zahtevajo tudi zvišanje plač in skrajšanje delovnika.

Avtni izvoščki so še vedno na stavki. Te dni so zopet uprizarili velik stavkovni pohod po mestu. Policija jih to pot ni nadlegovala, najbrž vsled tega ne, ker je bilo na čelu več prominentnih ljudi, večinoma profesorjev — Saposs iz Brookwooda, Warner iz Amhersta, Krueger iz Chicaga, Cheney iz Skidmoreja in Simons iz Rand šole. Vsi ti so bili prišli v Philadelphijo na konferenco Ameriške ekonomske asociacije.

Na stavki je tudi nad 1250 klerkov v verižnih trgovinah, ki zahtevajo priznanje unije in \$15 minimalne plače na teden. Na svoji strani imajo tudi voznike in je stavka efektivna. S stavko groze hotelaki in restavracijski nameštenci, delavci v ladjedelnicah pa glasujejo o stavki.

V elektrarnah obetajo sijajne plače . . .

Magnatje predlagajo v svojem pravilniku celo \$9.60 na teden! 40c na uro je maksimum! — Unija o pravilniku

Washington. — Delavcem, ki delajo v elektrarski industriji, obetajo njih gospodarji sijajne plače — od \$9.60 do \$15 na teden, vmes pa so še tri druge kategorije. To lestvico so predložili v svojem pravilniku elektrarski magnatje, ki skozí vsa krizo vlečejo redne in velike dividende in sploh najmanj občutijo gospodarski polom.

Magnatje predlagajo pet vrst minimalnih plač. Najvišja kategorija bi prejela 40c na uro, \$15 pa uradniški uslužbenci oziroma delavci s tedensko in mesečno plačo. Velike skupine bi po večjih mestih prejemale minimalno le \$12 na teden, \$9.60 pa po manjših mestih.

To je vse, kar so elektrarski baroni pripravljeni dati svojim delavcem. In če bo držal kriterij drugih industrijskih grup, kjer delavci niso ali pa so le slab organizirani, bodo ti baroni dobili od vlade, kar zahtevajo.

Elektrarski trust bi seveda plačeval veliko večje mezde kakor jih plačuje ali pa sedaj predlaga, ker dela ogromne profite. Ojdemalcem računa na leto 700 milijonov več za elektriko kakor pa bi jih prejel od njih, če bi bile cene "primerne". To so izračunali izvedenci iz podatkov vladnih preiskav.

Od vsakega dolarja, ki ga odjemalec plača za elektriko, gre 50 centov za dividende, obresti in rezerve — za "plačo" kapitala, ki je v tej industriji še posebno napihnjen.

Zašiljanje o tem pravilniku je napovedano za te dni. Unija elektricarjev je že lopolila po tem pravilniku, ki ga naravno smatra za škandaloznega, kolikor se tiče plač.

Pravilnik pa vključuje še drugi "joker" — uzdo, s katero bi trust določil, oziroma prepeljal razvoj vodnih sil in produkcijo ter razpečevanje elektrike. S to uzdo brada tudi občinske elektrarne. Pravilnik namreč naglašajo načelo, naj vlada le "regulira" to industrijo, ne sme pa se podajati v konkurenčni bitis kot to delajo občine potem svojih elektrarn ali pa na primer zvezna vlada z Muscle Shoalsom. Biznis naj ostane biznis, vlada naj pa regulira biznis okoliroma biznis vlado!

Župan La Guardia nalehta na odpor pri governorju

Governor obvestil župana, da ne strinja z njegovo "diktaturo"

New York. — Novi župan La Guardia, ki je apeliral na državno zbornico, naj mu da prostoroke pri drastičnem reformiranju mestnih financ, je našel nasprotnika v osebi newyorškega governorja Herberta H. Lehmana. Governor je zadnji petek pisarno obvestil La Guardia, da sicer simpatizira z njegovim programom, toda mestni čarter in državni zakoni ne dovoljujejo zbornici, da bi podelila županu "diktatorsko oblast", razen če prej spremeni čarter in zademne zakone.

Governor je ponovno in ponovno v svojem pismu rabil besedo "diktator". La Guardia je sporočil governorju, da je prevzel bankrotirano mesto in fiktivno mora nastopiti kot oskrbnik bankrotiranega podjetja, vsled česar so potrebne radikalne reforme.

Federalni budget: deset milijard

Deficit vlade naraste čez devet milijard v prihodnjem letu — največji v zgodovini

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je zadnji četrtki predložil kongresu proračun za prihodnje fiskalno leto, ki je največji v zgodovini Združenih držav v mirnem času. Proračun ali budget kaže, da bo "new deal" stal vlado v dveh letih šestnajst in pol milijarde dolarjev in javni dolg naraste v tem času na 31 milijard dolarjev.

Izdatki vlade narastejo do konca tekočega fiskalnega leta (30. junija 1934) na deset in pol milijarde dolarjev in deficit bi znašal čez deset milijard. V prihodnjem fiskalnem letu, ki se konča 30. junija 1935, bo vlada imela brez malega šest milijard dolarjev izdatkov in dve milijardi deficita, skupaj devet milijard dolarjev deficita v dveh letih.

Federalni javni dolg (samo notranji) naraste ob koncu tekočega fiskalnega leta na \$29,847,000,000 ob koncu prihodnjega fiskalnega leta pa na \$31,834,000,000. Najvišja vsota federalnega dolga prej je bila ob koncu svetovne vojne, namreč nekaj čez 26 milijard dolarjev.

Vse te milijarde, ki jih Rooseveltova administracija izda, oziroma jih je že potrošila, za javna in civilna dela, pomožne akcije in za posojila bankam, železnicam, zavarovalnim družbam, industrijam, farmam in malim hišnim posestnikom, si bo izposodila od bankirjev in obrestih same požro brez malega vse dohodke vlade.

Obravnava proti raketirjem

Chicago. — Zadnji dne si se začela sodniška obravnava proti 18 obtožencem zaradi raketiranja. Med obtoženci je pet voditeljev lokalnih delavskih uni. Vsi so obtoženi, da so z bombami, štrajki in drugimi sredstvi izsiljevali denar od podjetnikov. Enajst advokatov zagovarja obtožence.

Dva nasprotna pola, Litvinov (levo) in Mussolini, na privatni konferenci v Rimu.

Vesti iz Jugoslavije

BORBA Z ZGODNJO ZIMO

Zaradi ponovnega snežnega meteža v noči od 14. na 15. dec. so bile proge območja ljubljanske železniške direkcije ponovno zasnežene in to predvsem gorenjske proge in proga Borovnica-Rakek-Postojna. Sneg je dosegel v Bistrici-Bohinjsko Jezero, višino 120 cm, v Kranjski gori 125 cm in na Rakeku 75 cm. Med postajama Verd-Lozatec in Rakek-Postojna, posebno med zadnjima, je došlo do močnih snežnih zametov, kar je imelo za posledico, da sta obtičala na progi jutranji brzovlak št. 4 proti Trstu in tovorni vlak iz Postojne, tako da je bil odsek Postojna-Rakek zaprt za promet do 11. ure dopoldne.

Med postajama Laze-Zalog so snežni plazovi zasuli levi tir, ki je bil očiščen in odprt za promet ob 14. uri 30 minut.

V svrhu očiščenja zasneženih prog so bile uvedene vožnje s snemnimi plugi do Postojne, Jesenice, Bistrice-Bohinjsko Jezero, Kamnika, Zagreba, Karlova, Zidanega mosta, Vrhlike in St. Janja na Dolenjskem.

Zaradi zapadlega snega so imeli zamudo gorenjski vlaki. Iz Postojne je prišel prvi vlak v Ljubljano po 12. uri. Opolninski brzovlak Trst-Dunaj je italijanska železniška uprava dirigirala preko Podbrda-Jesenice. Iz Ljubljane je bil zaradi tega upeljan z našo garnituro brzovlak na Dunaj, ki je v Zidanem mostu prevzel garnituro iz Beograda, odnosno Splita.

V teku popoldneva je snežni metej ponehal, promet je bil na vseh progah upostavljen in se pričakuje, da snežnih zametov ne bo več. Manjše zamude pa so sicer neizbežne, osobito v direktnem prometu z inozemstvom.

Od 1871. dalje le pet enako zgodnjih zim

Po ponovnem sneženju je Ljubljana odeta z debelo belo odejo. Nad pol metra je oblažilo snega in po ulicah je dela dovolj, da jih delavci očistijo in omogočijo zopet povsem nemoten promet.

Snežnih neviht, kakor smo jih zadnje čase imeli v dravski basinovini, ljudje v decembru že dolgo dolgo ne pomnijo. V 9 dneh je bilo že 52 mm padavin (snega), dočim je temperatura dosegla najnižje stanje 11. decembra z -12,6 C. Meteorološki zapisniki redko beležijo tako zgodnjo in hudo zimo. Od leta 1871. do vojne smo imeli le pet slanih zim, dočim je bil decembar vsa ostala leta domala povsem suh. Ob začetku svetovne vojne 1914 je bil decembar zopet izredno snežen in je vojaštvo odhajalo na rusko fronto s toplimi kožuhovi. (Poznejša vojna leta takih kožuhov žal ni bilo več, ker jih avstrijska vojna uprava kratkoma ni več zmogla za vse prezebojajoče vojake na fronti.) Kolikor je ljudskega spomina, je bilo posebno dosti snega decembra 1879. Meteorologija to potrjuje z beležko, da je takrat bilo 95,6 mm padavin (snega) in da je vladal nekaj dni tudi izredno hud mraz, največ -26,4 C. Močno snežen je bil nadalje decembar 1893, 1895 in 1909.

Kakor običajno je bilo zadnje dni najhujše v naših zapadnih krajih. V predelih Bohinja

Kranjske gore, Jesenic in Trčica so imeli davi silovit snežni nalet. Na Notranjskem je tulla burja mestoma na odprtih krajih z brzino do 60 km na uro. Nanosila je zlasti na ceste in v globeli do 3 m visoke zamete, drugod pa so ceste zopet tako čiste, ker jih je obrl pravi mrzli brivec, kakor po nekaterih krajih Krasa pravijo ostri burji. Povprečno je po Gorenjskem, Kočevskem in Notranjskem padlo od 70 do 150 cm snega, dočim ga imajo na Štajerskem marsikod le do 30 cm. Na Dolenjskem pa je stanje zelo različno. Ponekod ga imajo do 30 cm, drugod so vasi čisto odrezane od sveta; prekinjena pa je tudi ravninska zveza med Novim mestom in Brezicami. Vobče naš avtobusni promet v vseh krajih in smerih zelo trpi zaradi snega. Najpohlevnejše je snežilo okoli Ljutomerja, največ pa je snega v javorniških in snežniških gozdovih, kamor ga je burja nanosila mestoma nad 3 metre visoko.

Dočim je, kakor zgoraj beležimo po podatkih naše železniške direkcije, promet v naših krajih zopet precej v redu, prihajajo vlaki iz inozemstva z velikimi zamudami, tako se je samo večerni brzovlak z Dunaja zakasnil za štiri ure.

Samotne dolenjske vasi odrezane od sveta

Ribnica, 15. decembra.

Zadnje dni neprestano sneži. V četrtek in petek pa je melo gosto, kakor da bi hotelo vso pokrajino čez in čez zasnežiti. Temperatura je padla globoko pod ničlo in se giblje od 8 do 12° C pod ničlo. Vse poti in tudi glavno cesto, ki spaja Ljubljano s Kočevjem in Sušakom, je sneg pokrnil na debelo. Plugji neprestano orjejo široke brazde, a jih sneg sproti zasipa. Zavel je tudi severovzhodnik, ki odnaša prhek sneg in ga prenaša na velike daljave. Snežni zameti so onemogočili vsak stik z loškopotoško in bloško kotlino. Vozniki, ki so se morali od Navogve (sredi poti med Sodražico in Loškimi potokom) vrniti, pripovedujejo, da je v tistih presakah snega na tri metre visoko. Vasi na Gori pa je sneg skoraj dobesedno prekril.

Od sveta so odrezane tudi vasi Draga, Srednja vas in Trava, ki leže južneje od Loškega potoka, kakih 700-900 m nad morsko višino. Te vasi bodo, po mnenju starejših ljudi, odrezane morda par mesecev od ostalega sveta. Zaradi velikega mraza so zamrzli vsi potoki. Silen mraz je pritisnil tudi na ubogo divjad in jo prisilil, da se je umaknila bliže proti človeškim prebivališčem.

Na Kočevskem tišči gladna zverjad k domovom

Kočevje, 15. decembra.

Sneži neprestano že ves teden, kakor da bi hotelo Kočevsko popolnoma zamesti. V ozki kočevski kotlini je snega že nad en meter, medtem ko prihajajo poročila iz Starega loga, Koprivnika, Tople rebri, Kočevske reke in Borovca, da ga je tam zapadlo že poldrug meter. Cesta je proti Sušaku popolnoma zamedena. Okrog Delnic so snežni zameti visoki od 3 do 4 metre. Potrganih je mnogo telefonskih in brzojavnih žic.

Hudo so udarjeni tudi naši rudarji. Sneg je na visoko prekril dnevni kop kočevskega premogokopa, tako da je vsako delo na tem kopu onemogočeno. Ker je zadnji čas več naročil za premog, se bodo morala dela na odkopavanju snega pospešiti.

V Kočevju imamo -13° C pod ničlo. Rinža in ostale ponikalnice in potoki so zamrzli. Mladini seveda nudi priroda nad vse ugoden teren za smučanje in drsanje. Nepricakovana zima je pripodila iz gozdov mnogo zverjadi in divjadi. Cim pada mrak, se pomika premrazena in sestradana žival iz gozdov proti vasem in v bližini ljudskih stanovanj išče hrane. Najhujše se godi divjim svinjam, ki so se v zadnjih letih tako silno zaplodile. Kočevski kmetje se bojijo, da ne bi postali mrjasi v lakoti nevarni tudi ljudem. V Livodu se je raznesla govorica, da so se iz liških gozdov pritepli v kočevske kraje tudi volkovi in da je njihove sledi že mogoče najti v svežem snegu. Vendar doslej še nismo mogli ugotoviti, koliko so te vesti resnične. Po trditvi nekaterih starih, preizkušenih kočevskih lovcev je na Kočevskem še okoli pet volkov, ki pa se drže povečini na nepristopnih delih kočevskih pragozdov.

Struge pod debelim anegom

Struge, 14. decembra.

Vsa struška kotlina se je odela z debelo snežno odejo. Izpod temnega, skoraj neprodirnega neba se neprestano vsiplje. Pritisnil je tudi suh in oster mraz, ki ga spremlja prav ostra burja. Snega je doslej zapadlo še trideset metra in bati se je, da bo mo že v teku jutrišnjega dne odtrgani od vsake zveze. Dommage smo komaj za silo popravili, nekaterim slemenam še zijajo, pa jim je čez noč onemogočeno vsako nadaljnje delo.

To leto je za našo kotlino prav posebno nesrečno. Pravi večne povodnji, septemska katastrofa, sedaj pa tale huda zima! Domačini že sedaj sklepa-jo, da se tudi novo leto ne bo z drugim začelo kakor s povodnjem. Nemogoče je namreč, da bi velike množine snega skupne na solcu ne da bi spet spravile v nesrečo struško prebivalstvo. Da vsaj ne bi presahnila za vnaprejšnj pomoč, ki jo dosedaj dobivajo kmetje, oškodovani ob zadnji povodnji. Izostanek bi pač pomenil za našo kotlino gladovaje in počasno smrt!

Oviran avtobusni promet

Beograd, 15. decembra.

Gradbeno ministrstvo je prejelo od kr. banskih uprav brzoporočja, da je zaradi snežnih metežev onemogočen, drugod pa delno prekinjen avtobusni promet na državnih cestah, in sicer na področju tehniških oddelkov v Beogradu, Gospiću, Ogulinu, Bjelovaru, Karlovcu, Sisku, Zaječarju, Pirotu in Paračinu, in na cestah Nikšić - Banjaluka - Jajce - Košice - Obrovac in med Ražnjem in Toponjico. Ukrenjeno je vse potrebno, da se na teh cestah redni promet čimprej obnovi.

Razbojniški napad na hišo samotnega posestnika

Vransko, 14. decembra.

Pri nas so taki drzni razbojniški napadi, kakršni se je zgodil v noči na nedeljo v Zahomcih nedaleč od Vranskega, čisto neobičajni. V omenjeni noči sta šla 65-letni posestnik Matija Sevnik in njegov hlapec spat okrog 22. ure. Gospodar je ležal na postelji ob peči, a hlapec na drugi postelji poleg gospo-

Matos Legietin (na levi) in Mišin Farkison (sreda), armenska nacionalista v New Yorku, ki sta obtožena umora nadškofa Leona Turijana.

darjevega ležišča. Naenkrat pa je hlapec, ki se ni zaspal, začel iz male sobe ropot. Zbudil je gospodarja, a ker je zopet ponehal, sta menila, da so ropotale le mačke. Ko pa sta zadremala, so zdajci vdrl v hišo štirje zakrinkani neznanci in eden njih, ki je svetil z električno svetilko, je pozval hlapca, naj pove, kje je gospodar. Hlapec je prestrašen pokazal na gospodarjevo ležišče.

Roparji so nato oba na posteljah zvezali in zagrozili gospodarju z revolverjem, ako jim ne izroči denarja. Ko jim je posestnik Sevnik odgovoril, da nima pri hiši več kakor 30 Din, so ga spravili pokoncu, da jih je moral v sami srajci in spodnjih hlačah voditi po vsej hiši. Pri tem so ga tepli in suvali. Ko je gospodar pri tej roparski preiskavi došel do hišnih vrat, je planil v noč in hotel pobegniti. Roparji pa so se vrgli za njim, ga prijel, ponovno pretepli in odvedli nazaj v hišo. Prebrskali so tudi kaščo, a našli niso ničesar.

Ko je naposled gospodar izjavil, da je izkupiček za hmelj dal shraniti v posojilnici, so se roparji poslovili z grožnjo, da se še vrnejo. Prestrašeni gospodar in njegov hlapec sta se šele zjutraj upala ven do bližnjega, precej oddaljenega posestnika, ki je šel roparski napad javiti orožnikom na Vransko. Orožniki so takoj pričeli preiskavo in so roparjem menda že na sledu. Dva osumljenca, ki so ju aretirali, zanikujeta krivdo.

Za bolgarsko - jugoslovansko zblizanje delajo že dalj časa.

Do nedavna so bili edini stiki peklenški stroji, ki so jih pošiljale teroristične organizacije iz Bolgarije k nam. Zadnje čase pa balkanske države naglo iščejo stikov med seboj. Da se je začela Bolgarija zblizovati z Jugoslavijo, naj potrdi tudi sedanj obisk bolgarskega kralja in kraljice, ki sta v nedeljo 10. dec. prišla s spremstvom v Beograd, kjer ostaneta štiri dni. Seveda je bil sprejem dobro organiziran.

V nekaj dneh pa odpotujejo v Bolgarijo tudi zastopniki jugoslovanskih Pen-klubov, ki jih je povabil bolgarski Pen-klub. Ta obisk naj udrži tudi zvezo bolgarskih in naših pisateljev (Medsebojni obisk bolgarskih in jugoslovanskih pisateljev so se pričeli že pred leti - Slovenijo posebej je obiskala bolgarska pesnica Bagrjana že dvakrat ali trikrat, zadnjič letos poleti, ko je zbiral pri nas gradivo za antologijo slovenske lirike, ki jo hoče izdati v bolgarskem prevodu. Nekaj pesmi je že prevedla med drugimi tudi Klopčičeva "Mary se predstavi", ki je bila napisana za čikaški "Mladinski list".)

Umrlí so: v ljubljanski bolnišnici profesorja žena Franca Dolžanova, v Kozini pri Herpeljah nad Trstom 74-letni Fran Rapotec, poštar in posestnik, v Bevkem pri Trbovljah 86-letna Marija Fabjanova, v celjski bolnišnici 55-letni brezposelni hotel-ski vratar Bernard Šoster, v Celju 39-letna hišna posestnica Marija Prevolskova, ki ji je mož, čevljarški mojster Ivan Prevolsk umrl letos marca meseca.

Slabi znaki za spojitve komunikacijskih družb

Senator Dill napoveduje boj načrtu za ustvarjenje gigantnega trusta. — Komunikacijska industrija zrela za podzavljenje

Washington. — V kongresu bo zopet prišlo na dnevni red vprašanje združenja vseh komunikacijskih družb — telefonskih, brzojavnih in radia — v gigantno korporacijo, senator Dill iz Washingtona pa je mnenja, da ne bodo s tem daleč prišli.

Poskus za doseg tega je bil storjen že v zadnjem zasedanju, ko je odsek nižje zbornice vključil Konsolidacijo komunikacijske industrije v transportacijsko predlogo. Nižja zbornica je je sprejela brez vsake debate, ker je velika večina kongresnikov glasovala, ne da bi vedeli kaj je v predlogi. To skemo je potem blokiral senator Dill.

Spojitvi komunikacijskih družb je naklonjen tudi trgovinski tajnik Roper, ki je po ponesrečenem poskusu z uho-tapljenjem v nižji zbornici imenoval posebno komisijo za študiranje tega vprašanja. Ta komisija je pred več tedni objavila svoje poročilo, v katerem se je izrekla za konsolidacijo te industrije.

Lobiistično delo je bilo poverjeno washingtonskemu odvetniku J. V. Daviesu, ki bo skušal pridobiti kongres za ta načrt.

Glavni argument v prid konsolidacije je, da bi se s tem odpravila duplikacija in prihranilo več milijonov na leto z zmanjšanjem obratnih stroškov, kar pomeni, da bi bilo tisoče delavcev ob delo. Senator Dill je mnenja, da je to slaba pot za pognitev dežele iz krize. Problem brezposelnosti bi se le pogoršal, na drugi strani pa bi ljudstvo ne imelo nobenih koristi od konsolidacije.

Glavno vprašanje je seveda podzavljenje te industrije, ki je že sedaj v veliki meri monopolistična. Največji oktopus v tej kombinaciji je American Telephone & Telegraph Co., milijardska korporacija, ki želi pogoltniti Bell Telephone, Radio Corporation of America in družbe za prekomorsko kabliranje.

Vse te korporacije so že sedaj povezane v en snop oziroma v butaro snopov in jih kontrolirajo eni in isti interesi, med katerimi so Morganovi najjačji. Kot separatne enote eksistirajo le v legalnem smislu, v lastniškem smislu pa so pod enim klobukom.

Najbrž ni nobena industrija toliko zrela za podzavljenje kakor komunikacijska. Dovoliti združenje teh korporacij v večmilijardski trust bi bilo bedasto, ker bi ne imel razen lastnikov nihče nobenih koristi od tega; s tem bi le več tisoč delavcev izgubilo delo, trust pa bi postal še večji politični in monopolistični faktor. Kar je potrebno, je podzavljenje in obratovanje te industrije v interesu splošnosti.

NEMŠKE STATISTIKE

Nemški statistični urad je pravkar izdelal statistične podatke za nemško državo v poslovnem letu 1932-33. Nekateri so zanimivi in jih navajamo v svrhu primerjave.

V navedenem letu so Nemci pospravili za 2 milijardi mark tobačnih izdelkov (2 in dve tretjini milijarde kos cigar, 31½ milijarde cigaret, 32 milijonov kilogramov tobaka za pipe in v zavojčkih, 178 milijonov klobas žvečilnega tobaka in 1,8 milijona kilogramov tobaka za njuhanje). Prejane leto so pospravili tobaka za 2,2 milijarde mark, a te številke se tičejo samo obdavčenega tobaka, koliko je bilo vtihotapljenega, ne ve nihče povedati.

Ljudski dohodek je znašal v letem letu 46½ milijarde mark ali 716 mark na glavo, proti 76 milijardam mark ali 1190 na glavo v l. 1929.

Piva so popili Nemci 33,3 milijona hektolitrov (51,3 l na glavo) proti 68,8 milijona hektolitrov (102 l na glavo) v letu 1913-14.

Konzum žganja je od 187 milijonov litrov (2,8 l na glavo) v l. 1912-13 nazadovno na 39 milijonov litrov (0,6 l na glavo).

L. 1931 je dajalo 9 milijonov krav 19,7 milijarde litrov mleka (306 l na glavo), 2 milijona koz pa 1 milijardo litrov.

Pošta je l. 1932 odpremila 5,5 milijarde pisem doma in 293 milijonov v inostranstvo. Iz inostranstva je prišlo 130 milijonov pisem.

Knjig je isto leto izšlo 21,452, med temi 18,077 prvič natiskanih.

Iz vsega tega se vidi, da so vsa poročila o "slabem gnetnem stanju nemškega ljudstva" — bajka.

Anekdoti

Neki bogati Parižan je prosil slikarja Witterja, da bi ga naslikal. Pogodila sta se za 30.000 frankov. Ko je bila slika gotova, se je branil Parižan plačati, češ, da jo je premalo časa slikal. Stvar je prišla pred sodišče. Sodnik vpraša naročnika:

"Ali je bila slika napačno slikana?"

"Ne, narobe, jako dobro."

"Je mar kaj takega na njej, kar vam ni všeč?"

"Ne, nikakor!"

"Ni morebiti slika z ozirom na pogodbo premajhna?"

"Tudi to ne, gospod sodnik, marveč se mi zdi draga, ker je bila v prekratnem času izgotovljena. Niti dve uri nisem sedel in slika je bila dovršena."

Ta vzrok se je zdel sodniku upravičen pa reče umetniku: "Čujte, dragi mojster, povejte mi, koliko časa ste porabili, da ste sliko izvršili?"

Umetnik se zamisli in reče: "Dve uri in ... trideset let ..."

Nato je sodnik obsodil Parižana, da je plačal pogodeno vsoto.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Iz nemirne Španije: glavni stan sindikalistične organizacije v Villa de la Sereni, razdejan po vladnih četah.

Louis Adamit

SMEH V DŽUNGLI

AVTOSKOPIRANJE AMERIŠKEGA PRISELJENCA
Poslovenil Stanko Leben

Seveda je tebi morda vseeno, ali mi je dobro ali ne. Še en kozareček?

Odklonil sem, ona pa si je začela zapirati sapo z novim požirkom.

"To dvoje me še drži pokoncu — pijača in upanje. Si bil že kdaj pijan? Le nikar se ne vdaš pijači, Billy, moj dragi. Jaz sem se je navadila, ko so mi ubili brata v vojni. Noč in dan sem prejkala. Takrat sem bila natakara. Tudi v neki kavarni sem služila. Ko pa so pred tremi leti ubili Billyja v vojni, sem se pogubila, kakor bi trenil. Billy je bil vse moje življenje, sedaj nimam ničesar več. Pijem in upam. Upam podnevi in ponoči, kadar je kaj dela, pijem pa, kadar sem takole sama. In tako postajam grda ko sto vravog, mar ne? Oni teden mi je nekdo zabrusil, da sem stara škata — da, stara škata mi je rekel."

Maude je izpila še en kozarec in mlahave poteze na njenem obrazu so se skremžile v strašno spako. Njena velika usta so širom zazijala, kakor bi hlatala za zrakom.

"Izpito do dna," je naznanila ter zabila zamašek v steklenico. "Nebeško se bo spalo po tej pijači. Morda se mi bo še kaj sanjalo. Pijača pa ne začne delovati pošteno prej, preden nisem v postelji. Upam, da se mi bo sanjalo kaj lepega — hk. Oprosti, prosim... Glej ga, peklenska! Skoro bi bila pozabila na odejo, na čarobno prestiralo, s katerim se boš odel," je vzkliknila ter se zasmejala. "Čarobno prestiralo, da..." Začela je brskati v skrinji. "Ti boš spal na divanu — hk. Oprosti, prosim... Vem, da me ne maraš; spal boš na divanu, toda jaz te imam rada, Billy. Otroci si še kakor Billy... Ga že imam! Čarobno prestiralo. Že leta in leta ga imam lepo shranjeno. Pred približno desetimi leti sem ga kupila na razprodaji. Billy je bil z menoj. Če se odeneš z njim in še s plaščem povrh, ti bo prijetno in toplo. Sledi vendar plašč, za božjo voljo, saj je ves moker, in bodi kakor doma. Le nič se me ne boj." In zasmejala se je. "Nič se ne brigaj zame, Billy — hk. Oprosti, prosim. Mogoče ga imam res pošteno merico, toda zato še vendar vem, kaj delam."

Snela je s stene brisačo in nočno haljo ter odšla iz sobe skozi vrata, ki jih prej nisem opazil. Že sem mislil pobeigniti, dočim je bila v umivalnici, toda predomisli sem in sem ostal. Zunaj je pljuskal dež ob zaprta okna in natanko sem slisal, kako tuli veter. Navsezadnje je bolje tu kakor zunaj v viharju.

Kmalu se je Maude vrnila, oblečena v nočno haljo in odeta s kopalnim plaščem.

"Dobro začenja delovati pijača v meni," je omenila. Glas ji je sedaj zvenel hreščče. Pljuskanje dežja ob okna je nekoliko udušilo njeno hreščanje. "Dobro se bo spalo z dežjem, ki se poigrava ob oknih. Ali ne bi še enega požirka, preden zležeš pod odejo?"

Odklonil sem. Potem mi je ponudila čisto brisačo in mi rekla, naj se še jaz umijem.

V umivalnici sem slisal, kako si je postregla še z enim kozarcem; ko sem se vrnil nekaj minut pozneje, je bila že v postelji.

Ugasnil sem luč in se spravil na divan, ki je ob vsakem mojem zgibu zaškripal in zajecal na dvajsetih mestih.

Maude je začela nalahno smrčati.

V

Učinek Maudine pijače je začel pojemat in znova se me je lotila slabost zaradi zrezka in

citronove testenice. Zrak v sobi je bil neznošen. Vstal sem, nekoliko odprl okno na zgornjem koncu in upal, da dežja ne bo zaganjalo v sobo.

Kakšen čuden, strašen dan!... Najprej te napadejo... in sedaj tu s to žensko...

Pramen luči je padal v sobo od bližnje ceste svetilke; vrnil sem se na divan ter na skrinji zagledal Maudino steklenko v nedolčnih obrisih. Moja gostja je še vedno smrčala. Segel sem po pijači in pošteno potegnil. Ko sem štoriklal in klamal nazaj k divanu, se je tesnoba v želodcu kmalu umaknila nekaki začrti notranji toplini, ki se je pod Maudinim "čarobnim prestiralom" in pod plaščem Strica Sama kmalu spremenila v prijetno, vrtoglavo dremoto.

Ko sem se zopet zavedel, je bil že velik dan.

Ozrl sem se na Maude, ki je še vedno spala in smrčala. Potem sem začutil, da me boli glava. Noge sem imel težke ko svinec, srce je burno utripalo.

Prenahal je deževati. Zunaj je vabljivo sijal jasen dan.

Oblekel sem se in začel odrihati posteljo izpred vrat v upanju, da se Maude ne bo prebudila in bo še dalje sanjala lepe stvari. Na obrazu ji je poigravalo nekaj kakor senca nasmeha, drugače pa je bil pogled nanjo strašen.

Slednjič so bila vrata toliko prosta, da sem jih mogel zadostno odpreti, če sem se hotel zmuzniti iz sobe. Toda ko sem se vrnil k divanu po plašč, se je Maude zdržnila in se zravnila, kakor bi jo bil zbadel neviden bajonet. Negibna je strmela vame.

"Oh, ti si Billy, ali ne?" je spregovorila čez nekaj časa. Glas je imela hripav, nedopovedno grozen. "Nisem te takoj spoznala. Mislija sem, da je kdo drugi, ki se hoče odhuliti, ne da bi me plačal. Moj Bog! Kako mi je strašno!"

Gledati jo in poslušati njen glas je bila prava kazen božja. Odprl sem vrata in se ji jecljivo začel zahvaljevati.

"Jo, Billy, počakaj!" je vzkliknila ter segla pod slamnjačo. "Slabo ti gre, pomagati ti hočem. Že sinoči sem se namenila, da ti bom dala to-le. Na, vzemi to vsotico, ki jo hočem imeti naloženo pri tebi, da mi jo boš vrnil, kadar boš mogel in če se ti bo dalo."

Odprl sem vrata in planil iz sobe.

"Billy!" je zakričala in se vrgla za mano.

Vrata so se pričela odpirati in od vsepovsod so pokukale glave. Morda so vsi ti ljudje mislili, da hočem pobeigniti od Maude, ne da bi jo plačal! Pod ohlapno nočno haljo so se ji prsa mlahavo dvigala in dovolj je bila strašna, da bi zaprepastila samega zmaja.

"Billy!"

Postal sem na stopnicah. Solze so ji lile po obrazu.

"Vzemi to, prosim te. Če ne vzameš, bom res nesrečna. Tako si se mi prikupil. Že sinoči sem ti hotela dati to malenkost. Poslušaj no, dečko moj, saj ni bilo težko dobiti teh denarcev," je lagala; bogatino sem jih izmaknila, ko je bil pijan in... Dotekla me je in mi zgatala denar v žep. Stal sem ko mrtvouden. "Tako!" je še rekla.

Potem je odhajala nazaj v sobo.

(Dalje prihajajo.)

MODERNA TURČIJA

starih kultur, znamenja, da so bile te pušave nekoč obdelana tla. Geologi so prepričani, da so skozi Saharo kakor nekoč skozi druge afriške in azijske pušave šumeli ogromni veletoki. Sonce je izžgalo iz vedrega neba ta ozemlja, v močnem mrazu, ki dosegla n. pr. v Sahari tudi 20 stopinj pod ničlo, se je voda v kamenu spremenila v v led in ga razganjala. Drobeče se skale so se spreminjale v pesek, ki ga je veter odnašal s seboj, a tudi voda, da ga na primernih mestih zbere v blatna jezera. V Aziji, Perziji, so takšna jezera, ki imajo v premeru več sto kilometrov. Pod vplivom sušnega sonca se polagoma spreminjajo v mrtva pušavna tla.

So sicer tudi nasprotniki teorije, da bi se zemlja spreminjala v pušavo. Ti pravijo, da ni videti v zgodovinskem času nobenih dokazov za to, da bi pušave naraščale. Mezopotamija se je spreminjala v pušavo bolj zaradi tega, ker so ljudje zanemarili in uničili nekdanje ogromne namakalne uprave, Egipt ni od pradavnih časov prav nič bistveno spreminil svojega pušavnega obraza. Toda takšni razlogi se opirajo seveda le na opazovanja nekoliko tisoč let — a kaj je to proti stotinam, in tisočim milijonom let, ki jih rabi zemlja za svoj razvoj? Seveda pa je treba upoštevati tudi to, da zna človek prav krepko zadržati nadaljnje spreminjanje kopnin v pušave, a v novejšem času spreminja tudi ogromna pušavna ozemlja apot v rodovitna tla.

Moderna Turčija se je preporodila tudi v pogledu kriminalistike. Medtem ko so na njenem ozemlju še l. 1924 našli 3688 kriminalnih primerov, pravi statistika, da je število zločincev te vrste padlo v zadnjem letu na 274 slučajev, kar je nedvomno velikanski napredek. L. 1927 so zabeležili v kriminalni kroniki 904 primere cestnega ropu. Letos od januarja do konca novembra je bilo takšnih slučajev samo 128. V istem razdobju je bilo v Carigradu 58 vlovov, dočim so jih našli lani v istem času 1988. Tudi primeri izsiljevanja so se močno skrcili.

Turški noši bo v kratkem odklenkalo, kajti po nalogu Kemala paše so merodajni reformisti že izdelali enoten načrt nove obleke za turškega kmeta. Obleka se naslanja tesno na evropske vzore in bo obsegala hlače, telovnik in jopič. Še v nekem pogledu pa je Turčija potrebna reforme. Njeni dosedanjí vozovi cestne železnice so namreč imeli poseben štiriasedniški oddelček za ženske. Zdaj bodo ta oddelček ukinili, ker je spričo reform za ženske v Turčiji postal brez pomena.

Praktičen berač

Gospa beraču: Nimam ničesar pri rokah, kar bi vam dala, pač pa imam manjše delo, za katero bi dobili primerno nagrado. Nanosite mi iz kleti premoga. — Oprostite, milostiva, jaz iščem dela samo za želodec.

Joseph Triner, predsednik Joseph Triner Company iz Chicaga, je podpisal važni kontrakt New Yorku prošli teden. Kot ga vidite na sliki podpisuje kontrakt za splošno zastopstvo P. Urquell za Združene države, za katere bo Joseph Triner edini zastopnik za slavno Češko pivovarno države Illinois, Indiana, Wisconsin, Michigan, Minnesota in Ohio. Mr. Joseph Triner je tudi predsednik odbora Atletike za državo Illinois.

UTRJEVANJE TELESA

Utrjevanje telesa prakticiramo pred vsem zoper prehlad in njegove nevarnosti. Ravnanje pa se mora po osebi in je različno po starostni dobi, spolu in telesni konstituciji.

Utrjevanje dojenčkov je nesmiselno, ker jim lahko škodi že najmanjši hlad. Njih telesna odpornost je izredno majhna. Tu gre le za to, da jim same po sebi nastajajoče odpornosti ne uničimo s pretirano skrbjo in mehkuženjem.

Čim mine otroku prva doba bomo skušali njegovo naravno odpornost okrepiti z umetnimi pripomočki. Pred vsem ga moramo napraviti manj občutljivega za nižje temperature. K temu spada pravilno oblačilo. To naj bo vedno takšno, da ne ovira prenovitev zraka, ki nas obdaja, bolj nego potrebno. Po drugi strani poskušajmo telo privaditi hladnejšim platem bodisi zračnim (zračne kopeli) ali vodnim. To dosežemo med drugim s stalnim vsakdanjim umivanjem in drgnjenjem telesa s hladno vodo.

SMEŠNICE

Na živce mu gre

Sodnik: "Obtoženec, zakaj ste prav za prav ukradli perilo, niste se pa dotaknili omare, ki je bila do vrha polna zlatnine?"

Obtoženec: "Gospod sodnik, lepo vas prosim, vsaj vi mi prižaneste — saj me je že žena zadostil ozmerjala!"

Potem bo že drugače!

On: "Srček, priznati ti moram majhno napako. Časih se namreč za prazen nič razsrdim." Ona: "O, to naj ti nikar srca ne teži! Ko bova poročena, bō že drugače!"

Kratka pa jedrnata

Naredniku (novaku): "Če bi bil tako visok, kakor si bedast, bi imel večni sneg na glavi!"

Ta nesrečna kriza!

Posestnik lastniku cirka: "Kaj se nič ne bojite, da bi vas mogla ta krvoločna zver nekega lepega dne požreti?"

"Tega se ne bojim, pač se pa bojim, da jo bomo morali sami požreti, če pojde tako naprej."

Dokaz

"Prosim te — 42 let že imaš, pa nisi s svojo slikarjo še nikamor prišel! Daj vendar že pakarju slovo, saj napraviš tako ne boš nič. Rafael je bil v tvoji starosti — že pet let mrtve!"

Čudno

— Iščem kapital, toda zdaj je težko dobiti denar. — Da, in to je čudno, če pomislimo, koliko denarja so ljudje izgubili.

Čudno naključje

Mali Mirko: "Očka, kje si se rodil?"

"V Mariboru."

"Pa mama?"

"V Novem mestu."

Deček se zamislil.

"Jaz pa v Ljubljani," reče nato, majaje z glavo. "Čudno, kako da smo se vsi trije tako lepo našli!"

V šoli

— Ti torej ne veš, Janezek, kaj je volna? Iz česa je pa narejen tvoj suknjič?

— Iz papanovega žaketa.

KJE SE NAHAJA

Rad bi izvedel, kje se nahaja John Ujeich, doma iz Velikega Brda na Primorskem. Prosim ga naj se nemudoma oglasi, gre za njegovo korist. Ako kateri rojakov ve za njegov naslov, naj piše, povrnem stroške. Zadnje njegovo pismo je prišlo iz države Texas. John Ujeich, 5334 Wickliff St., Pittsburgh, Pa.

V JUGOSLAVIJI

Prosto Havra

Na Hitrem Ekspresnem Parobu

ILE DE FRANCE

Jan. 13.—Feb. 3.—Feb. 20.

PARIS

FEB. 17.—MARCA 17.

CHAMPLAIN

JAN. 20.—Feb. 10.

Zažane cone v vse kraje v Jugoslaviji

Za poštne in potne liste vratale pooblaščenec agenta

French Line

306 N. Michigan Ave., Chicago, 123 S. Third St., Minneapolis, Minn.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta iste šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$6.00 za eno leto nina. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim šteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini kdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Ciceron in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S. N. P. J. ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dan Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo list datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časni knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerno, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

Telefon Rockwell 4904

Chicago, Ill.

Tam se dobe na željo tudi vsa optična pojasnila